

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

159. Peccatum grave st onus, quo quis ita curvus incedit, ut faciem ex se
levare non possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

D. Aug. lib. 6.
Conf. 6. 8.

Non tunc relinquit incantatam sibi à parentibus terrenam viam (ò quàm verè! ò quàm sæpè incantatam terrenam viam! sed cælestem? absit) Romam præcesserat, ut jus disceret, & ibi gladiatorij spectaculi inhiatu incredibili, & incredibilitè abreptus est. Cùm enim averfaretur, & detestaretur talia, quidam ejus amici, & condiscipuli, cùm fortè de prandio redeuntibus obvius esset, recusantem vehementer, & resistentem familiari violentia duxerunt in amphitheatrum crudelium, & funestorum ludorum diebus, hæc dicentem: Si corpus meum in illum locum trahitis, & ibi constituitis, nunquid & animum, & oculos meos in illa spectacula potestis intendere? Adero itaque absens, ac sic & vos, & illa superabo.

Quibus auditis illi nihilò segnius eum adduxerunt secum, id ipsum fortè explorare cupientes, utrum posset efficere. Quò ubi ventum est, & sedibus, quibus posuerunt, locati sunt, fervebant omnia immanissimis voluptatibus. Ille clausi foribus oculorum, interdixit animo, ne in tanta mala procederet, atque utinam & aures obruravisset. Nam quodam pugnae casu, cùm clamor ingens totius populi vehementer eum pulsasset, curiositate victus, & quasi paratus quicquid illud esset etiam visum, contemnere, & vincere, aperuit oculos, & percussus est graviore vulnere in anima, quàm ille in corpore, quem cernere concupivit, ceciditque miserabilis quàm ille. Quo cadente factus est clamor, qui per ejus aures intravit, & referavit ejus lumina, ut esset, quàm feriretur, & dejiceretur audax adhuc potius, quàm fortis animus, & ed infirmior, quòd dese præsumperat, qui debuit de te. Ut enim vidit illum sanguinem, immanitatem simul ebibit, & non se avertit, sed fixit aspectum, & hauriebat furias, & nesciebat, & delectabatur scelete certaminis, & cruenta voluptate inebriabatur. Et non erat jam ille, qui venerat, sed unus de turba, ad quam venerat, & verus eorù socius à quibus adductus erat. Quid plura? Spectavit, clamavit, exarsit, abstulit inde secum insaniam, qui stimularetur re-

Speranza Scriptura selecta.

dire, non tantum cum illis, à quibus prius abstractus est, sed etiam præ illis, & alios trahens. Ut primum bos, deinde agnus, postmodum avis effectus est!

Vincula, & alligaturæ Samsonis semper in deterius abierunt. Primum nevicis funibus, nedum siccis, & adhuc humentibus ligatus est: postmodum novis funibus, qui nunquam fuerunt in opere: demum crinibus licio circumligatis in terra confixus, donec abrahis caprus est. Credebat miser, quando voluntaria erant vincula, pro voluntate liber evadere, vel abrahis crinibus: Egrediar, inquit, sicut antè feci, & me excutiam, nesciens, quòd recessisset ab eo. Dominus. Quem cum apprehendissent Philistinim, statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinculum catenis, & clausum in carcere molere fecerunt. Gaza, transitus eorum, vel tendens eos. O quàm hic ad vivum refert peccatorem! his solum vinculis pro hac vice ligabor, mox mox egrediar, ac vincula dissolvam. Iterum arctius constringitur: Egrediar, sicut antè feci. Tandem oneratus catenis, quibus volens constrictus est, cæcus ad molam ligatur, ut in circuitu peccatorum perambulet.

Huc facit illud: *Qui offendit in uno, factus est omnium reus. Quid! commisitne omnia peccata? Actu nequaquam, sed potentia utique. Gregor. Peccatum, quod per penitentiam non deletur, suo pondere in aliud trahit.*

Peccatum grave est onus, quo quis ita curvatus cedit, ut faciem levare non possit.
PUNCTUM CLIX.

Miser factus sum, & curvatus sum usque in sinem. Pagnin. *Incurvatus sum vehementissime.* Chrysost. Grave, & onerosum est peccatum, & omni plumbo ponderosius. Sic & Achab, postquam hoc sensit, deorsum inclinatus ambulabat. 3. Reg. 21. Et ambulavit demisso capite. Sic Ambros. ad virginem lapsam, cap. 2. Nonne tuam faciem conscientia commissum tanquam plumbum inclinavit, & premit? &c.

T 11 D. Hieron.

Jud. 16.

Peccatoris à levioribus vitis ad graviora procedentis typus Samsom.

Hebr.

Jacob. 2.

Psal. 37.

Peccati ingentia pondera. Chrysost.

3. Reg. 21.

Ambros. ad virg. lapsam. r. 3.

Iob. 11.

D. Hier.

D. Hieron. ad ea verba Job : Si iniquitatem, qua est in manu tua, abstuleris, & non manserit in tabernaculo tuo in iustitia, tunc levare poterit faciem tuam absque macula. Sanctam videlicet, ait Hieron. possidens conscientiam, & liberam ad deprecandum Deum eriges faciem tuam, &c. Idem ad illud Job 22. Elevabis ad Deum faciem tuam. Jam, inquit, non ream, neque incurvatam deorsum, &c. Gen. 4. Quare concidit facies tua? Nonne, &c. Hebr. Si bene egeris, attolles faciem scilicet.

Idem in Job 2.
Gen. 4.
Hebr.

Luc. 13.

Gilbertus ser. 26. in Cant. A nativitate grave jugum super filios Adam, grave jugum, quod mulierem illam evangelicam annis decem, & octo incurvaverat, ne fineret sursum aspicere. Grave planè jugum, quod torum humanum genus in hac inclinata muliere excutere non poterat, neque deponere. Vis audire apponentem jugum super jugum? Audi quali excusatione unus de invitatis ab evangelica se subduxerit cœna: Inga boum emi quinq. O stolidi anima! anima tam invalida cervice, & attrito collo, unum illud portas, quod tibi corrupta imposuit nativitas. Tolle super te jugum Christi, hoc non est jugum boum, quia jugum rationale est, non quod laborem insigat, sed requiem comparat. Revertenti filio pater obvius procidit super collum ejus: pia sarcina, & jugum dulce, quod tamen sustinere, ac sentire non meruit, quousque primò in se reversus servilem conditionem diripuit: sic regressus ad patrem, erecta est cernix tua, &c.

Luc. 14.

Matth. 11.
Luc. 15.

Onus hoc Fratres, non sentimus, quia sub eo, quasi sub proprio elemento sumus. David illud non sensit, nisi ubi emergens clamavit: Iniquitates meae supergressæ sunt caput meum. Et sicut onus grave gravata sunt super me. Mola illa asinaria, ex Hilario, & Ambrosio, symbolum est peccati in profundum mergentis: Descenderunt in profundum quasi lapis, &c. Ponderat D. Hieron. in cap. 1. Jonæ, nautas, qui secum deferebant peccatorem Jonam, inobedientem scilicet sæviente tempestate projecisse vasa, quæ erant in navi, ut alleviaretur ab eis, minimè ta-

Psal. 37.

Matth. 18.
Exod. 15.
Iona 1.
D. Hier.

men alleviatam fuisse, quia pondus peccati adhuc in navi remanebat. Arbitrantur, inquit, navem solito onere pragrari, & non intelligit, totum pondus esse fugitivi Prophetæ, &c. Ita Chrysof. hom. de Jona: Apud se, inquit, periculi sarcinam retinebant, & magis, magisque Prophetæ corpore gravabantur, non corporis magnitudine, sed peccati: nihil enim grave æque, & onerosum invenies, quàm peccatum: ideoque Zacharias plumbo peccatum figuravit. Hinc ipsemet Jonas descendit ad interiora navis, quia omne grave tendit deorsum, &c. Quid, quoddam aded grave est peccatum, ut cum solidissimum sit cælum, & quasi ære fustum, ut inquit Job, non potuerit sustinere onus peccati Angelorum? Et quia grave quàm ocysimè descendit, Satan hoc pondere veluti fulgur corruisse dicitur, &c.

Amen alleviatam fuisse, quia pondus peccati adhuc in navi remanebat. Arbitrantur, inquit, navem solito onere pragrari, & non intelligit, totum pondus esse fugitivi Prophetæ, &c. Ita Chrysof. hom. de Jona: Apud se, inquit, periculi sarcinam retinebant, & magis, magisque Prophetæ corpore gravabantur, non corporis magnitudine, sed peccati: nihil enim grave æque, & onerosum invenies, quàm peccatum: ideoque Zacharias plumbo peccatum figuravit. Hinc ipsemet Jonas descendit ad interiora navis, quia omne grave tendit deorsum, &c.

Chryf. hom. de Jona.

Zach. 5.

Peccatum vel alienum positum super humeros Filij Dei ad terram eundem deiecit. Ponet in pulvere os suum, &c. Veni in altitudinem maris, cum alieno peccato, & tempestas demersit me, &c.

Peccati onus neque calum potuit sustinere. Job. 37. Luc. 10.

Deponamus ergo (ut Apost. monet) omne pondus peccati, &c. Sic agiles erimus, sic læti, sic faciem levabimus, &c.

Peccato etiam alieno ad terram usque depressus Christus.

Peccatum aded abominabile, &c. Psal. 50. Amplius larva me. Hebr. Multum larva me. Alij, Vt quæquaq. larva me. quia ex omni parte comaculatus sum, nam rem ipsum adhuc nescio quid maculæ relinquit, &c. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, ex Hebr. Quoniam rebelliones meas ego cognosco. Peccatum est rebellio à Deo.

Thoren. 3. Psal. 58. Hebr. 12. Psal. 50. Hebr. Alij.

Scribit Arist. in Meteor. & refert Plin. lib. 2. hist. nat. fulmen quoddam esse, quod metallum absumit, numos nimirum in crumena, intacta crumena, ensem intacta vagina, fulmen enim, ut naturalem rationem reddamus, est maximæ virtutis agens, cui materia proportionari debet: at crumena, & vagina proportionata materia non est, mox enim cedit. Nunc idem videre horribiliter est in peccatore, cui animâ quasi intacto corpore peccatû absumit. O horrorem super omnem horrorem! nemo incedit, sed sine anima, mortuam eam per peccatum in corpore ge-

Arist. in Meteor. Plin. l. 2. hist. nat.

Scribit Arist. in Meteor. & refert Plin. lib. 2. hist. nat. fulmen quoddam esse, quod metallum absumit, numos nimirum in crumena, intacta crumena, ensem intacta vagina, fulmen enim, ut naturalem rationem reddamus, est maximæ virtutis agens, cui materia proportionari debet: at crumena, & vagina proportionata materia non est, mox enim cedit. Nunc idem videre horribiliter est in peccatore, cui animâ quasi intacto corpore peccatû absumit. O horrorem super omnem horrorem! nemo incedit, sed sine anima, mortuam eam per peccatum in corpore ge-

Luc. 15. *rit. Luc. 15. Filius meus hic mortuus erat Pondera, mortuus erat, & ambulabat, &c. Vivit itaq; sine vita, nec sentit, videtur vivus, sed mortuus est. Nomen habes, quod vivas, sed mortuus es* Hinc Christi lacrymæ: *Sic cognovisses & tu, &c.* Misera civitas fulmine tacta videbatur illæsa, videbatur intacta, & jam in oculis Christi erat in favillam, ac cinerem redacta Pf. 7. *Consumetur nequitia peccatorum.* Eugub. ex Hebr. *Consumet nequitia peccatores.* Ambular juvenis ille, peccator ille in exteriori parte, & de foris videtur intactus, sed intus est misere consumptus. *Infirmata est in paupertate virtus mea.* D Hier. ex Hebr. *Infirmata est in iniquitate virtus mea, & ossa mea conturbata sunt.* Eugub. *Et ossa mea tineverunt.*

Peccatum delictivum, vel peccati extirpationem.

1 Reg. 1. *Hunc respexit Bethsabe, dum dixit ad David: Erimus ego, & filius meus peccatores.* Periphrasim dixit malorum omnium. Alij, *Erimus erronei, exules, extorres,* hoc est, semper circumvagantes, ut Cain, qui post peccatum habitavit in terra Nod, quod est instabile. D Hieron. *Erimus extirpati.* Gen. 3. *Emisit eum de Paradiso voluptatis.* Sept. addunt: *Et habitare fecit contra Paradisum voluptatis.* Ubi August. contra Paradisum, quo beata vita spiritualiter significatur, habitat peccator, quia scilicet in maxima miseria vitam ducit.

Gen. 37. *Sic Joseph invenit fratres suos in Dothain, quod est defectio.* Ubi Ambr. *Qui Deum deserit, in defectio est.* Ubi eos invenisset, nisi in defectio, qui tam graviter peccando defecerunt?

Prov. 8. *Qui in me peccaverit laedet animam suam.* Pagnin. *Explicat animam suam.* Luc. 10. *Homo quidam descendeat (per peccatum) ab Ierusalem (visione pacis) in Iericho (defectus) & incidit in latrones, qui etiam despoliarunt eum.*

Isa. 1. *Es relinquetur filia Sion, sicut civitas, qua vastatur vastitate hostili, Imaginariè pos-*

A sumus aliquid horribilius? *Posuerunt Ierusalem in pomorum custodiam.* Heb. *in acer vos lapidum.* Psal. 78. *Hebr.*

Peccatum aded abominabile, ut omnibus illud modis peccator celare vitatur, licet celari nequeat, &c. David: *Iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum* Cajet. *Super occultrum meum supergressæ sunt iniquitates meæ.* Rex nulli subditus celat peccatum, Ex abominatione peccati.

B Peccatum abscondi nequit, & peccatorem condemnat. *Tulit Achæa regulam auream.* Heb. *Lingulam auream,* peccatum suam lingulam habet, quæ se prodat. Græc. *Regulam ignis.* Si aurea, quomodo ignis? Ignis abscondi nequit, flammam explicat. Præterea dicitur ignis, quia peccatum secum suam fert poenam. *Aufers rem alienam, quid putas, fers domum? Ignem, prælagium æternarum flammarum.*

C Ad Cain statim in foribus peccatum aderit. hoc est, eisdem, sic dixerim, notorium fiet: nam in foribus aderit, ubi jus dicitur, ac sententia fertur. Exod. 2. *Occidit Moyses Ægyptium.* Exod. 1. *Cumque circumspexisset huc, atque illuc, & nullum adesse vidisset, percussit Ægyptium abscondit sabulo.* Die altero egressus conspexit duos Hebræos rixantes. Alteri eorum dixit: *Quare percutis proximum tuum? Qui respondit: Quis te constituit Principem super nos? Num occidere me tu vis, sicut heri Ægyptium occidisti? Timuit Moyses, & ait: Quomodo palam factum est verbum istud?*

D Sed inquires, quid mirum hæc, & id genus alia sunt opera externa: at interna quis intelliget? Falleris, peccatum enim statim ac animo conceptum est, aded vultum immutat, ut per truces oculos, per rogatam frontem, præter naturalem colorem, aliæque indicia sæpè sæpius pateat.

E *Cor hominis immutat faciem illius, sive in bona sive in mala.* Et iterum: *Ex visu cognoscitur vir, &c.* Eccl. 13. *Idem 9.*

Antequam Caim perpetrasset homicidium, statim ac animo concepit facinus, audivit: *Quare concidit facies tua, &c.* Gen. 4.